

19 NOVEMBER 2017 – DRIENDERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

SPREUKEN 31, 10-13.19-20.30-31

Een sterke vrouw, wie zal haar vinden? Haar waarde gaat uit boven die van kostbare koralen. Het hart van haar man vertrouwt op haar en zijn winst zal hem niet ontgaan. Zij brengt hem goed, geen kwaad, alle dagen van haar leven. Zij kiest zorgvuldig wol en linnen en haar handen bewerken het met genoeg. Zij strekt haar handen uit naar het spinrokken en zij houdt de weefspoel in haar vingers. Zij opent haar hand voor de behoeftige en strekt haar armen uit naar de misdeelde.

Bevalligheid is bedrieglijk, schoonheid is vluchtig, maar een vrouw die de Heer vreest, zij moet geprezen worden. Roemt haar om de vrucht van haar handen en prijst haar bij de poorten om haar werken.

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN DE TESSALONICENZEN

5, 1-6

Broeders en zusters,

Het heeft geen zin, broeders, u te schrijven over tijd en uur. Gij weet zelf heel goed dat de dag des Heren komt als een dief in de nacht. Terwijl zij zeggen: „Er heerst vrede en veiligheid”, juist dan overvalt hen plotseling het verderf zoals weeten een zwangere vrouw, en zij zullen niet ontsnappen. Maar gij, broeders en zusters, gij leeft niet in de duisternis, zodat de dag u als een dief zou verrassen. Gij zijt allen kinderen van het licht, kinderen van de dag. Wij behoren niet aan nacht en duisternis.

Laten wij dan ook niet slapen als de anderen, maar waken en nuchter zijn.

EVANGELIE

MATTEÛS 25, 14-30

In die tijd hield Jezus zijn leerlingen deze gelijkenis voor:

„Een man riep bij zijn vertrek naar het buitenland zijn dienaars bij zich om hun bezit toe te vertrouwen. Aan de een gaf hij vijf talenten, aan de andere twee, aan een derde één, ieder naar zijn bekwaamheid. Daarna vertrok hij.”

„Die de vijf talenten gekregen had, ging er terstond mee werken en verdiende er vijf bij. Zo verdiende ook degene die de twee gekregen had, er twee bij. Maar die er één had gekregen, ging een gat in de grond graven en het geld van zijn heer verbergen.”

„Een hele tijd later kwam de heer van die dienaars terug en hield afrekening met hen. Die vijf talenten gekregen had, trad naar voren en bood nog vijf talenten aan met de woorden: ‘Heer, vijf talenten hebt gij mij toevertrouwd; ziehier, vijf talenten heb ik erbij verdiend.’”

„Zijn meester sprak tot hem: ‘Uitstekend, goede en trouwe dienaar, over weinig waart ge trouw, over veel zal ik u aanstellen. Ga binnen in de vreugde van uw heer.’”

„Nu trad die van de twee talenten naar voren en zei: ‘Heer, twee talenten hebt gij mij toevertrouwd; ziehier, twee talenten heb ik erbij verdiend.’”

„Zijn meester sprak tot hem: ‘Uitstekend, goede en trouwe dienaar, over weinig waart ge trouw, over veel zal ik u aanstellen. Ga binnen in de vreugde van uw heer.’”

Ten slotte trad ook die van één talent naar voren en zei: ‘Heer, ik heb ervaren dat gij een hard mens zijt, die oogst waar gij niet gezaaid hebt en binnenhaalt waar gij niet hebt uitgestrooid. Daarom was ik bang en ben uw talent in de grond gaan verbergen. Hier hebt ge uw eigendom terug.’”

„Maar zijn meester gaf hem ten antwoord: ‘Slechte en luie knecht, je wist toch dat ik oogst waar ik niet gezaaid heb en binnenhaal waar ik niet heb uitgestrooid? Daarom had je mijn geld bij de bankiers moeten uitzetten, dan zou ik bij mijn komst mijn bezit met rente teruggekregen hebben. Neemt hem dus dat talent af en geeft het aan wie de tien talenten heeft. Want aan ieder die heeft, zal gegeven worden, zelfs in overvloed gegeven worden; maar wie niet heeft, hem zal nog ontnomen worden zelfs wat hij heeft. En werpt die onnutte knecht buiten in de duisternis; daar zal geweest zijn en tandengeknars.’”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.rkbijbel.nl

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN A-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Kapitale vreugde

EVANGELIE • In het vooruitzicht van de eindtijd is er naast ‘waakzaamheid’ ook ‘werkzaamheid’ geboden voor de leerling. Beide sleutelhoudingen zijn met elkaar verweven. De gelijkenis van de ‘drie dienaren’ – beter bekend als de gelijkenis van de ‘talenten’ – sluit naadloos aan bij die van de ‘tien meisjes’ (zie Matteüs 25, 1-13).

Eén talent stond voor 27 kilogram zilver. Geen peulschil dus. De man die op reis gaat beschikt over acht van die talenten. Tijdens zijn afwezigheid vertrouwt hij zijn hele bezit toe aan zijn dienaren. Bij zijn terugkomst is dat kapitaal vermeerderd met nog zeven talenten. Alleen één talent heeft niets opgebracht, zelfs geen rente. De dienaar die daar verantwoordelijk voor was wacht een streng vonnis: hij wordt in de duisternis buiten gegooid, waar geweest is en geknars van de tanden (zie ook Matteüs 22, 13).

De dienaren verkregen de talenten overeenkomstig hun bekwaamheid. De talenten hebben hier niet de betekenis van een ‘aangeboren aanleg’. Integendeel, ze worden verstrekt in verhouding van reeds aanwezige competenties. Daarom worden ze niet gelijkmatig verdeeld. Het talent is de eenheid van middelen die ter beschikking worden gesteld. Hoe daarmee aan de slag wordt gegaan, is bepalend voor het eindoordeel: een oordeel op basis van werkzaamheid volgens bekwaamheid.

Talenten zijn geldelijk. Geld brengt op, indien er op de juiste manier mee gewerkt wordt. Het vermindert in waarde als het in de grond wordt gestopt. Dat blijft een economische wetmatigheid. Net zoals het zogenoemde Matteüseffect de vakterm is geworden voor de grondregel waarmee het almaar rijker worden van de rijken en het armer worden van de armen beschreven kan worden. Het is gebaseerd op de eindafrekening, waarbij aan de eerste twee dienaren nog bijgegeven wordt, zelfs met overvloed, en waarbij aan de derde dienaar ook wat hij heeft nog bij hem weggehaald wordt.

Toch gaat het bij Jezus niet om geld of talenten op zich. De klemtoon van de gelijkenis ligt veeleer op de oproep actief te zijn dan op het startkapitaal dat aan de dienaars werd toevertrouwd. De Mensenzoon verwacht van zijn leerlingen vooral een werkzaam gedrag bij ‘zijn vertrek naar het buitenland’. Hoe dat gedrag er dan concreet moet uitzien, wordt voorlopig niet ingevuld, maar komt aan bod in de laatste zondagslezing van het A-jaar over ‘het oordeel van de Mensenzoon’ (zie Matteüs 25, 31-46).

Veel wordt duidelijk. Jezus daagt de leerlingen uit risico’s te nemen met datgene wat hen werd toevertrouwd. Het koninkrijk van de hemel is geen boodschap om in de grond te verbergen tot aan de wederkomst van de Mensenzoon. In de tussentijd moet het evangelie renderen. Wie zich hier werkzaam voor inzet, zal bij de wederkomst overvloedig mogen delen in de vreugde van de Heer. Dat zijn de „goede en trouwe dienaars”. Sommige leerlingen zullen daarvoor terugschrikken. Ze zijn bang, zoals de derde dienaar. Zij zijn de „slechte en luie knechten”. Hun gedrag is lafhartig en wankelmoevig. Toch worden die leerlingen bekwaam genoeg geacht ook met één talent aan de slag te gaan.

Tot slot. Ik vraag me af of het eindoordeel van de Mensenzoon ook tussentijds geldt. Stel dat de balans nu al zou worden opgemaakt, waar zou ik dan zelf staan? Laten we daarom maar onverwijld aan de slag blijven met de ons toevertrouwde talenten. We weten immers niets af van de dag of het uur van de wederkomst, het momentum waarop het tijdelijke eeuwig wordt. Elk moment staat op een zelfde afstand van de eeuwigheid. EERSTE LEZING • „Vrouwen moeten in de soep roeren!” Een rollenpatroonbevestigende uitspraak die tot vandaag weerklinkt. Ook het boek Spreuken lijkt te spreken in die toonaard. Niet echt verwonderlijk, de Bijbel is door mannen bijgeschreven. Een onbevooroordeelde man, wie zal hem vinden? Toch zit er tussen de verzen door een gendergelijke oproep: „Sterk is wie de handen uitstrekt naar de arme.” Vrouwen en mannen die daarin Godvrezend zijn, moeten geëerd worden.

LEZING UIT PAULUS • Ook bij de Tessalonicenzen leeft de vraag naar tijd en uur van de wederkomst. Paulus schrijft: „De dag van de Heer komt als een dief in de nacht.” Voor de kinderen van het licht mag dat geen verrassing zijn. Hun waakzame levensstijl staat immer gericht op het licht van die dag. Voor hen die behoren aan de nacht en duisternis wordt het een dag van verderf.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 20 november: Eerste Boek Makkabeeën 1, 10-15.41-43.54-57.62-64 en Lucas 18, 35-43 • Dinsdag 21 november: Tweede Boek Makkabeeën 6, 18-31 en Lucas 19, 1-10 • Woensdag 22 november: Tweede Boek Makkabeeën 7, 1.20-31 en Lucas 19, 11-28 • Donderdag 23 november: Eerste Boek Makkabeeën 2, 15-25.27-29 en Lucas 19, 41-44 • Vrijdag 24 november: Eerste Boek Makkabeeën 4, 36-37.52-59 en Lucas

19, 45-48 • Zaterdag 25 november: Eerste Boek Makkabeeën 6, 1-13 en Lucas 20, 27-40 • Zondag 26 november (Vierendertigste zondag door het jaar • Christus, Koning van het Heelal) Ezechiël 34, 11-12.15-17 – Eerste Brief aan de Korintiërs 15, 20-26.28 – Matteüs 25, 31-46.

EUCHARISTIE OP RADIO | 19 november, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de Sint-Pieterskerk in Leuven.

EUCHARISTIE OP TV | 19 november, 10 uur, VRT één: vanuit de abdijkerk van de Abdij van 't Park in Heverlee naar aanleiding van zeventig jaar Kerk in Nood. Het koor Wodan Skalden zingt onder leiding van Laurens-Alexander Wyns. Organist is Peter Maus.